

Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran täyttöohje koskien ilmoitusta elintarvikkeen / elintarvikekontaktimateriaalin takaisinvedosta

Jos elintarvikealan toimija katsoo tai sillä on syytä epäillä, että sen maahantuoma, tuottama, jalostama, valmistama tai jakelema elintarvike ei ole elintarvikkeen turvallisuutta koskevien vaatimusten mukainen, sen on käynnistettävä välittömästi menettelyt kyseisen elintarvikkeen poistamiseksi markkinoilta. Jos elintarvike ei ole enää kyseisen alkuperäisen toimijan välittömässä valvonnassa, on toimijan ilmoitettava takaisinvedosta toimivaltaisille viranomaisille. Tällä ohjeella neuvotaan elintarvikealan toimijaa takaisinvetoilmoituksen täyttämässä [lomake Evira 17053 (367241)]. Numeroidut otsikot viittaavat kyseisen ilmoituksen vastaaviin kohtiin.

1 Ilmoitustiedot

Ilmoituksen merkitään koskevan elintarviketta, kun siinä on virhe. Samoin merkitään silloin, kun takaisinvedon syynä on etiketointi- tai pakkausvirhe, ts. tuote ja pakkaus eivät vastaa toisiaan. Elintarvikkeen kanssa kosketuksiin joutuvalle materiaalilla tarkoitetaan esimerkiksi aterimia, ottimia, mukeja tai elintarvikepakkauksia, joista liukenee tai muulla tavoin siirtyä elintarvikkeeseen haitallisia aineita. Ilmoituksen lähettäminen ja takaisinvetotoimet tulee tehdä viipymättä, kun virhe on todettu.

Ilmoitus takaisinvedosta tulee toimittaa sekä toimijan oman kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle, että Elintarviketurvallisuusvirasto Eviraan (sähköpostitse osoitteeseen takaisinvedot@evira.fi). Paikallisten valvontaviranomaisten yhteystiedot löytyvät Eviran internetsivuilta osoitteesta http://www.evira.fi/portal/fi/elintarvikkeet/palautetta_elintarvikkeista/. Jos takaisinvedettävää tuotetta on myyty tai tarjottu vain yhden kunnan alueella, tehdään takaisin veto tämän paikallisen valvontaviranomaisen ohjaamana. Ilmoitus Eviraan on silti tarpeen tehdä.

Teurastamojen yhteydessä toimivat liha-alan laitokset tekevät ilmoituksen takaisinvedosta paikallisen valvontaviranomaisten sijasta kyseistä laitosta valvovalle Eviran tarkastuseläinlääkärille. Poroteurastamot ja niiden yhteydessä olevat laitokset tekevät ilmoituksen Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle.

2 Takaisinvedosta vastaavan yrityksen tiedot

Takaisinvedosta on vastuussa toimija, joka on maahantuonut, tuottanut, jalostanut, valmistanut, jakanut tai saattanut elintarvikkeen markkinoille (EY N:o 178/2002 artikla 19, kohdat 1., 2. ja 3.) Kaikkien asian kanssa tekemisissä olevien toimijoiden on tehtävä yhteistyötä toimivaltaisten viranomaisten kanssa toteutettaessa toimia elintarvikkeen / kontaktimateriaalin aiheuttamien riskien välttämiseksi tai vähentämiseksi (em. asetus, kohta 4.).

3 Tuotetiedot

Kaupallisella tuotenimellä tarkoitetaan tuotteen myyntinimeä, kuten Mylläri Matikaisen ruispalat. Elintarvikkeen nimiä ovat esimerkiksi jugurtti, ruisleipä ja kypsä eineslihapulla. Erätunnus merkitään, milloin sellaista käytetään. Tunnistusmerkillä tarkoitetaan pakkauksessa näkyvää kirjain-numerosarjaa soikean merkin sisällä, esim. FI 1234 EY. Toimija voi ottaa kuvan tuotteesta myös itse ja liittää sen sähköpostin liitteeksi. Kuvan ei tarvitse olla valmiista markkinointimateriaalista.

4 Tuotteen takaisinvetoon johtanut virhe ja mahdolliset kuluttajavalitukset

Toimijan tulee itse arvioida riski, joka määräystenvastaisen elintarvikkeen nauttimisesta aiheutuu. Arvioinnissa on syytä ottaa huomioon varovaisuusperiaate ja arvioida riskiä pahimman vaihtoehdon mukaan (worst case scenario). Toimijaa valvovan viranomaisen tehtävänä on arvioida tehtyä riskinarviointia ja riskinhallintatoimien riittävyttä. Viranomaisen tehtävänä on myös tarvittaessa ohjeistaa toimijaa takaisinvedon toteuttamisessa sekä valvoa, että takaisinveoto toteutuu.

Elintarvikkeen virhe (määräyksenvastaisuus) voi olla kaikkia kuluttajia koskeva (mikrobiologiset laatuvirheet, vieraat esineet, luvattomat ainesosat jne.), tai vain osaa kuluttajista koskeva (pakkauksessa ilmoittamatta jäänyt ja vain joillekin kuluttajille allergiaa aiheuttava ainesosa.)

Ilmoitukseen mukaan mahdollisesti liitettävillä tutkimustuloksilla tarkoitetaan virhettä tutkineen laboratorion tutkimusselostetta ja muita saatavilla olevia tutkimustuloksia.

5 Virheellisen tuotteen myynti- ja levikkitiedot

Tässä kohdassa on tarkoitus arvioida tilannetta pahimman vaihtoehdon mukaan; milloin aikaisintaan virheellinen tuote-erä tuli markkinoille, mikä oli suurin mahdollinen määrä virheellistä tuotetta markkinoilla, kun virhe havaittiin jne. Määrät ilmoitettava tuotteesta riippuen helposti hahmotettavassa muodossa, esim. kg, kpl, l, tms. Toimijaa pyydetään kirjaamaan tähän kohtaan mahdollisimman tarkat tiedot siitä, mihin kauppaketjuihin, jakelukanaviin tai yksittäisiin kauppoihin, ravintoloihin tai suurtalouksiin tuotetta on toimitettu, mahdollisesti kohdekohtainen jakelumäärä, sekä mikäli tuotetta on myyty vain tietyissä kunnissa, näiden kuntien nimet.

6 Takaisinvetotoimet ja tiedotus

Takaisinvetotoimenpiteet: Mitä toimia on jo tehty tai milloin aiotaan tehdä, sekä kuka tekee;

- Tuotteen toimitusten pysäyttäminen varastoista.
- Jälleenmyyjien tiedottaminen.
- Tuotteen poistaminen myynnistä.
- Tuotteen hävittäminen / palauttaminen valmistajalle.

Ilmoitukset kuluttajille: Jos tuote on jo ehtinyt myyntiin:

Tuoteturvallisuusyksikkö

Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran täyttöohje koskien ilmoitusta elintarvikkeen /
elintarvikekontaktimateriaalin takaisinvedosta

- Miten asiasta tiedotetaan kuluttajia?
- Minkälainen lehdistötiedote on laadittu? Milloin ja millä jakelulla tiedote julkaistaan?
- Ilmoitetaanko asiasta sanomalehdissä julkaistavalla ilmoituksella? Milloin ja missä lehdissä?
- Annetaanko takaisinvedosta tietoa myyntipisteissä tai yrityksen internetsivuilla?
- Tavoitetaanko asiakkaat asiakasrekisterin avulla, esimerkiksi sähköpostitse?